



NOTAT

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om beskyttelse af søfarende og fiskere mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet (Arbejds miljø i skibe)

Bekendtgørelsen blev sendt i høring den 8. april 2021 med høringsfrist den 7. maj 2021.

I det følgende gennemgås de høringssvar, der indeholder konkrete bemærkninger til bekendtgørelsen. Søfartsstyrelsens kommentarer til de enkelte høringssvar er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene er gengivet i uddrag/hovedtræk. Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, vil der blive foretaget enkelte tekniske korrektioner i bekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen vil blive sendt i fornyet høring på baggrund af de ændringer, der fremgår af dette notat.

Generelle bemærkninger:

Både Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd og Fiskeriets Arbejds miljø-råd bemærker, at de har drøftet høringssvar og er enige i hinandens betragtninger.

DFPO bemærker, at de støtter og er enige i Fiskeriets Arbejds miljøråds høringssvar.

Fiskeriets Arbejds miljøråd oplyser, at de har inddraget lægefaglig konsulent overlæge Gert F. Thomsen fra Arbejds medicinsk Klinik på Sydvestjysk Sygehus. Materialet er derfor gennemgået ud fra et arbejds medicinsk perspektiv, og betydningen af risikoen for udsættelse for biologiske agenser i forhold til kontakt med havvand, håndtering af fangstredskaber og fangster, herunder infektioner og allergier eller toksiske påvirkninger, samt fiskefartøjet som bo- og opholdssted, er vurderet. Gennemgangen har vist, at fiskere ikke er udsat for en arbejdsmæssig risiko for udsættelse for smitsomme biologiske agenser (risikogruppe 2-4), hvilket bekræftes af en dansk registerundersøgelse, som viser, at der ikke findes forøget hyppighed af infektionssygdomme blandt fiskere i forhold til den generelle befolkning (Kaerlev, Jensen, & Hannerz, 2014).

Følgende er uddrag fra overlæge Gert F. Thomsen bemærkninger:

”Ud fra arbejds medicinsk viden vurderer jeg betydningen af risiko for udsættelse for biologiske agenser i forhold til:

1. Kontakt med havvand, håndtering af fangstredskaber og fangster
 - a. Infektioner:

Danske fiskefartøjer opererer i kolde og tempererede farvande. Dette har stor betydning for hvilke bakterier, der forekommer i vandet, idet bakterier, der er smitsomme mellem mennesker, er tilpasset vækst ved væsentligt højere temperaturer.

9. juni 2021

Vores reference:

Sag nr. 2020 - 56536

SØFARTSSTYRELSEN

Caspar Brands Plads 9
4220 Korsør

Tlf. +45 72196000

Fax +45 72196001

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET

I kystnære områder er der zoner forurenet med spildevand. I disse zoner kan vandet indeholde større koncentrationer af sygdomsfremkaldende bakterier, men vil af samme grund være lukket for fiskeri.

Fisk har i modsætning til pattedyr og fugle ikke en selvstændig, naturlig mikroflora. Bakterier, som under uheldige omstændigheder kan være årsag til sygdom, kan forekomme i havmiljøet. I vand og på fisk findes bakterierne dog i så lav koncentration, at de ikke medfører risiko for sygdom ved håndtering af fisken (Fødevarestyrelsen, 2013). Fisk indeholder en række forskellige parasitter, men de smitter kun ved indtagelse af rå fisk og udgør derfor ikke en risiko ved håndtering af fangst.

Fiskere er derfor ikke udsat for en arbejdsmæssig risiko for udsættelse for smitsomme biologiske agenser (risikogruppe 2-4), hvilket bekræftes af, at en dansk registerundersøgelse ikke finder forøget hyppighed af infektionssygdomme blandt fiskere i forhold til den generelle befolkning (Kaerlev, Jensen, & Hannerz, 2014).

Hvis fiskeri foregår i subtropiske eller tropiske farvande, vil risikovurderingen kunne være en anden afhængig af hvilket farvand det drejer sig om.

b. Allergier eller toksiske påvirkninger:

Eksemer og andre hudsygdomme er hyppige blandt fiskere i kolde og tempererede farvande. Dette er vist både i et dansk (Kaerlev et al., 2014) og i et andet nordatlantisk studie (Burke, Griffith, Scott, & Howell, 2006). Den væsentligste årsag til dette er vådt arbejde, herunder arbejde med lukkede handsker i lang tid af gangen.

Det er uklart, om Bryozoa (mosdyr) er omfattet af bekendtgørelsens definition af biologiske agens. Bryozoaen *Alcyonidium diaphanum* giver anledning til allergisk håndeksem hos fiskere – oftest omtalt som Dogger Banke fnat. Ved fiskeri, hvor *Alcyonidium diaphanum* kommer med ved landing af fangsten, er der behov for brug af værnemidler for at undgå hudkontakt.

Bortset fra dette vurderes allergier overfor biologiske agens ikke at spille nogen rolle.

2. Fiskefartøjet som bo- og opholdssted

De i bekendtgørelse nr. 1342 af 27. november 2015 om beskyttelse mod udsættelse for biologiske agenser i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter m.v., bilag 2, punkt 3, 6 og 7, beskrevne aktiviteter er relevante på fiskefartøjer.

- Ad 3: Kontakt med spild ved tømning af holdingtanke medfører risiko for infektion (risikogruppe 2)
- Ad 6: Hvis varmt brugsvand ikke opvarmes tilstrækkeligt og står for lang tid i installationerne, er der en risiko for vækst af *Legionella* i vandet og infektion af de ansatte (risikogruppe 2)

- Ad 7: Ved manglende udluftning af opholds- og soverum er der risiko for skimmelsvampevækst, der kan give anledning til både irritationspåvirkning og allergi (risikogruppe 1).”

Søfartsstyrelsen takker for den klare og grundige beskrivelse af fiskeres risiko for udsættelse for biologiske agenser og noterer sig, at fiskeri ikke indebærer erhvervmæssig anvendelse af biologiske agenser og i begrænset omfang indeholder en risiko for udsættelse for biologiske agenser. Søfartsstyrelsen har med udgangspunkt i ovennævnte udarbejdet et nyt bilag 1 med liste over eksempler på arbejde, der kan indebære påvirkning fra biologiske agenser.

Til § 3:

Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd efterspørger et afsnit med vigtige begreber, der findes i EU direktivet og i den gamle tekniske forskrift. Det drejer sig om definitionerne på biologiske agenser, mikroorganisme og cellekultur.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at definitionen af biologiske agenser allerede fremgår af § 3, stk. 1. Søfartsstyrelsen vil også i bekendtgørelsen indsætte definitionerne på de to øvrige begreber.

Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd bemærker, at de biologiske agenser inddeles i 4 risikogrupper og efterspørger, at dette fremgår af bekendtgørelsen. Rådet forslår, at disse som minimum indsættes som bilag, hvis man ikke ønsker at indsætte dem som en del af teksten.

Søfartsstyrelsen imødekommer forslaget og har indsat inddelingen i 4 risikogrupper som et bilag til bekendtgørelsen.

CO-Søfart efterspørger, at de 4 nævnte risikogrupper specificeres, samt at klassificeringen fremgår af bekendtgørelsen. Derved er det enklere for rederi og skibsledelse, der måtte sidde med bekendtgørelsen at kommunikere dette videre, samt at forstå senere henvisninger til farekategorierne (risikogruppe 3 og 4 i fx § 10).

Søfartsstyrelsen imødekommer ønsket om specificering af de 4 risikogrupper og har indsat det som et bilag til bekendtgørelsen. Med hensyn til selve klassificeringen af de enkelte biologiske agenser, vurderes det mest hensigtsmæssigt, at disse udelukkende fremgår af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om biologiske agenser og arbejdsmiljø, idet Arbejdstilsynet bidrager fra Danmark ved ændringer af det konkrete direktiv, og derfor vil være nærmest til at opdatere klassificeringen på baggrund af disse ændringer. Der er tale om en fremgangsmåde, som Søfartsstyrelsen også har anvendt på andre aspekter af arbejdsmiljø-området.

Til § 4:

Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd bemærker, at det bør gøres mere klart, hvad der menes med, at aktiviteter, hvis primære formål er at håndtere biologiske agenser, ikke er tilladt. Rådet foreslår, at der i stedet for ”håndtere” skelnes mellem ”anvendes” (som omfatter laboratoriebrug) og ”udsættes for”.

Søfartsstyrelsen imødekommer dette og har i § 4 ændret "håndtere" med "anvende".

Til kapitel 4:

Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd bemærker, at de er i tvivl om, hvorvidt afsnittet vedr. arbejdsgiversforpligtigelser, som fandtes i afsnit II i den tidligere tekniske forskrift bør medtages, da dele af dette allerede findes i udkastets kapitel 4. Bestemmelsen i den tidligere tekniske forskrift lyder: "Arbejdsgiverne er forpligtet til for alle aktiviteter, hvor der er risiko for arbejdstagernes sundhed og sikkerhed på grund af **arbejde med** biologiske agenser, at træffe passende foranstaltninger ..." Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråd spørger, hvorvidt der med "arbejde med" menes "anvende" eller "udsættes for". Såfremt det er "udsættes for" mangler den relevante bestemmelse i den tidligere tekniske forskrift, som rådet vurderer bør videreføres i sig helhed.

Søfartsstyrelsen skal bemærke, at bestemmelsen også fremgår af artikel 8 i gældende direktiv og har til hensigt at fastsætte foranstaltninger, hvor der er risiko for arbejdstagernes sundhed og sikkerhed på grund af arbejde med (den tilsigtede arbejde med/anvendelse af) biologiske agenser. Idet aktiviteter, hvis primære formål er at anvende biologiske agenser ikke er tilladt efter § 4, vurderes bestemmelsen ikke at kunne finde anvendelse i praksis og vurderes dermed at være overflødig.

Handelsflådens Arbejds miljø og Velfærdsråd efterspørger tillige afsnit om arbejdsgiverens forpligtelser fra EU-direktivet, der vedrører de forebyggende tiltag, der har særlig betydning ved udsættelse for biologiske agenser. Rådet har efterfølgende præciseret, at det fremgår af artikel 6 i direktivet.

Søfartsstyrelsen skal henlede opmærksomheden på, at visse af de forebyggende tiltag allerede fremgår af § 8. Søfartsstyrelsen har udvidet § 8 yderligere, således at de resterende forebyggende tiltag også fremgår, og direktivets artikel 6 er fuldt gennemført. Søfartsstyrelsen skal samtidig bemærke, at de forebyggende tiltag overordnet er i lighed med de foranstaltninger, der skal træffes ved arbejde med kemiske arbejdsmiljøpåvirkninger og asbest.

Til § 8:

Handelsflådens Arbejds miljø og Velfærdsråd bemærker, at der i § 8 ud over den skriftlige instruktion også bør gives en mundtlig oplæring/instruktion samt informeres om hvilke risici arbejdet med agenser kan medføre. Rådet foreslår, at artikel 9 i direktivet videreføres.

Søfartsstyrelsen skal henlede opmærksomheden på, at kravet om mundtlig oplæring og instruktion allerede fremgår af kapitel 1 i Meddelelser fra Søfartsstyrelsen A, teknisk forskrift om arbejdsmiljø i skibe. Søfartsstyrelsen vurderer dog, at mundtlig oplæring og instruktion, som fremgår af direktivets artikel 9 også bør fremgå af bekendtgørelsen. Teksten fra artikel 9 er derfor gengivet i ny § 9.

CO-Søfart vurderer, at rederiets forpligtelse bør være andet og mere end en skriftlig instruktion og opslag. CO-Søfart anbefaler, at rederi/arbejdsgivers forpligtelse udvides med:

- Informationen i form af en mundtlig instruktion og oplæring.
- Specificering af, at den mundtlige og skriftlige instruktion skal indeholde: Potentiel sundhedsrisiko, forebyggende foranstaltninger, god hygiejne, brug af og nødvendige personlige værnemidler, bortskaffelse/rengøring af værnemidler og redskaber og forholdsregler i tilfælde af uheld samt forebyggelse heraf.

Søfartsstyrelsen skal henvise til styrelsens kommentar til Handelsflådens Arbejdsmiljø og Velfærdsråd ovenfor.

Handelsflådens Arbejdsmiljø- og Velfærdsråd foreslår, at der for brugervenligheden skyld udarbejdes en vejledende liste i fx et bilag, om hvor man kan blive udsat for biologiske agenser i søfart og fiskeri.

Søfartsstyrelsen har udarbejdet et nyt bilag 1 med liste over eksempler på arbejde, der kan indebære påvirkning fra biologiske agenser.

Til § 10 og bilag 1:

Datatilsynet bemærker, at det særligt er bekendtgørelsens § 10 samt bilag 1, pkt. 4, som giver anledning til behandling af personoplysninger. Datatilsynet oplyser i forbindelse hermed, at tilsynet har noteret, at den pågældende behandling af personoplysninger følger af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2000/54/EF af 18. september 2000 om beskyttelse af arbejdstagerne mod farerne ved at være udsat for biologiske agenser under arbejdet.

Datatilsynet forudsætter generelt, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven iagttages i forbindelse med behandling af personoplysninger foranlediget af bekendtgørelsen.

Søfartsstyrelsen er enig i, at enhver behandling af personoplysninger foranlediget af bekendtgørelsen skal ske under iagttagelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.